

**Raftul
Denisei**

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

LORENZO MARONE

MĂINE
POATE
AM SĂ
RĂMÂN

Traducere din italiană și note de
GABRIELA LUNGU

HUMANITAS
fiction

*Celor care rezistă.
Și merg mai departe.*

*Nu trebuie să-ți veneratezi familia, nu trebuie să-ți veneratezi țara,
nu trebuie să veneratezi locul în care trăiești, dar trebuie să știi că
le ai, trebuie să știi că ești parte din ele.*

PHILIP ROTH, *Pastorala americană*¹

1. Traducere de Alexandra Coliban, Editura Polirom, 2014.

Eu trăiesc aici

Nu știi dacă este adevărat, dar am citit că în Vermont soțiile au nevoie de permisiunea scrisă a soțului ca să-și pună o proteză dentară, și că în Swaziland femeile nemăritate nu pot să strângă mâna bărbaților. În Montana însă, nu au voie să meargă duminica singure la pescuit (?). În Florida pot fi arestate dacă sar cu parașuta duminica (?). În Utah nu pot să jure. În Indonezia nu trebuie să se așeze călare pe o motocicletă, în Arabia Saudită nu pot șofa, în Arkansas un bărbat poate să-și bată nevasta nu mai mult de o dată pe lună. În Carolina de Sud e legal să-ți bați nevasta, dar numai duminica, și numai pe treptele tribunalului, și înainte de opt dimineața (deci trebuie să te organizezi din timp).

În țara noastră, din fericire, femeile fac ce vor (cel puțin în majoritatea cazurilor), pentru că, tot din fericire, nu există legi retrograde, stupide și sexiste. Și chiar dacă ar exista, în cartierul meu, din fericire, nici o femeie nu le-ar respecta; aici interdicțiile nu sunt văzute cu ochi buni, cel mult pot fi acceptate sugestiile.

Suntem la Napoli. În Cartierele Spaniole¹.

Eu trăiesc aici.

Numele meu este Luce².

Și sunt femeie.

1. Una dintre cele mai pitorești zone din Napoli, apărută în secolul al XVI-lea, când Napoli se afla sub dominația spaniolă; multă vreme a fost considerată un loc rău famat.

2. Lumină.

Nevoia de a urla

Alleria¹, câinele pleșuv care îmi veghează viața de câtăva vreme, ciulește urechile și latră scurt, în timp ce notele lui Pino Daniele se răspândesc din combina muzicală în toți cei treizeci și cinci de metri pătrați în care-mi petrec zilele (inclusiv baia și micul balcon care dă spre o străduță întunecată și umedă).

Îmi termin machiajul și răspund la interfon.

— Luce, cobori? Eu sunt...

— A, da, vin acum!

Avocatul Arminio Geronimo are șaptezeci de ani și e un omuleț îndesat, cu două ciufuri de păr care sfidează legea gravitației, de o parte și de alta a capului, cu o pereche de tufișuri țepoase în locul sprâncenelor, barba nerasă, cămașa tot timpul descheiată, lăsând la vedere maioul de lână (plus câteva fire de păr alb răzlețe și un crucifix de aur intarsiat, mare cât un iPhone), și cu dinții strâmbi și galbeni care-i atârnă din gură. Ce mai tura-vura, un tip nu prea arătos. Problema e că individul ăsta, care țopăie în jurul meu de un an, e șeful meu, cel care, deci, îmi dă un salariu, chiar dacă mizerabil. Multă vreme a fost un faimos avocat specializat în divorțuri, practic n-a existat în ultimii patruzeci de ani la Napoli cuplu care să nu se fi insultat în fața sau prin intermediul avocatului Geronimo. Apoi, pe la jumătatea anilor '90, a început avântul șmecheriilor cu asigurările, și drăguțul de Arminio, dintotdeauna un șacal în ceea ce privește aventurile extraconjugale și afacerile, a mirosit pleșca

1. Melancolie; în dialect napolitan, în original.

și n-a stat prea mult pe gânduri, lăsând divorțurile în seama celui mai apropiat colaborator al său, un oarecare Manuel Pozzi.

În câțiva ani, Geronimo a construit un imperiu, grație unor prieteni influenți, dar și lipsei totale de scrupule, punând în picioare un sistem care funcționează la perfecție, în care toate angrenajele se rotesc la unison pentru a le permite lui și numeroșilor săi acoliți să încaseze cifre importante din asigurările care nu rezolvă nimic. Arminio Geronimo este în fruntea unei dense rețele de persoane care se străduiesc în fiecare zi să realizeze false accidente și să stoarcă mii de euro despăgubire de la companii, care se răzbună apoi pe cei mai slabi, obligați să plătească cifre ireale pentru un simplu scuter. Dar asta, care constituie și motivul pentru care umblu cu un scuter portocaliu din '82, hodorogit și fără apărători, e o altă poveste, iar aici suntem interesați să vorbim despre Geronimo. Din grupul său fac parte multe figuri dubioase din Cartierele Spaniole, din cartierul Vergini și din Forcella, unii sunt niște băieți simpli care reușesc să ducă acasă câțiva bănuți la sfârșitul lunii, mână de lucru ieftină, dar alții, ca Mănuță (numit așa pentru mâinile lui mici, care se furișează ca niște șerpi în poșetele doamnelor, în autobuz) sau ca Peggioină (din cauza gambelor subțiri pe care se sprijină un bust puternic) sunt niște adevărați experți ai sectorului și, ciclic, apar implicați în accidente, uneori ca parte vătămată, alteori ca responsabili, și, în alte cazuri, ca martori. Culmea e că Mănuță nici măcar n-are carnet de conducere, chiar dacă apare implicat în peste optzeci de accidente stradale. În orice caz, Geronimo, de pe poziția sa supremă, îi coordonează și face legătura între toți participanții la această activitate criminală.

Întrebarea care se naște spontan este: de ce viața mea de femeie cinstită și un pic pedantă, care-și plătește amenzile a doua zi după ce le-a primit, s-a încrucișat la un moment dat cu cea a lui Arminio Geronimo? Nu-i greu de răspuns. Odată terminată facultatea, am început un lung șir de vizite la diferite cabinete de avocatură din Napoli și din provincie. „Înainte de a fi avocat, trebuie să înveți să faci notificări.“ Asta spuneau toți.

Luni întregi m-am învățat călare pe Vespa între tribunale, cabinete de avocatură, ghișee de înștiințări și altele, prin ploaie sau sub un soare arzător, până când într-o zi am zis gata; devenisem regina notificărilor, cunoșteam toate tribunalele din regiunea Campania, mă mișcam ca un VIP pe coridoarele palatelor de justiție și știam să-mi atrag simpatia grefierilor. Dar nu eram în stare să scriu o somație, nici o citație. Iată de ce, atunci când mama mi-a vorbit despre cabinetul Geronimo, unde se învăța repede și se câștiga imediat, n-am ezitat o clipă.

În sfârșit, diploma mea de absolvire a Facultății de Drept cu nota 110¹ („cum laude“ ar fi fost cireșa de pe tort, dar în viața mea, din păcate, n-am văzut niciodată un nenorocit de tort cu o cireșă deasupra) mi-a folosit, până azi, doar pentru a mă învăța într-o lume de escroci și șmecherași. Cu circumstanța agravanta că eu, spre deosebire de Arminio Geronimo, nici măcar nu m-am îmbogățit.

În orice caz, avocatul e un om respectat pe străzile orașului, chiar dacă nu se bucură de aceeași stimă printre colaboratorii săi și printre colegi, dintre care unii pe bună dreptate îl iau drept ceea ce este: un șacal! Nimeni însă n-a avut vreodată curajul să-i spună verde-n față ce crede, nimeni n-a îndrăznit să-l înfrunte direct, cu atât mai puțin femeile, cu care aproape întotdeauna face niște gesturi pe care nimeni nu i le-a permis. Toți tac în fața lui. Toți, în afară de mine.

Într-o după-amiază, acum câteva luni, eram destul de iritată, ca să nu zic furioasă, din cauza prietenului meu de atunci, care, printr-un scurt sms, îmi comunicase că nu mai e sigur că vrea o poveste serioasă și că de aceea are nevoie de puțin timp să mediteze. Mă închisesem în toaleta de la birou și îl sunasem ca să-i urlu în față că nimeni nu-i ceruse vreodată să fie serios, că n-aveam nevoie de seriozitate, dimpotrivă, avusesem parte de prea multă în copilărie și că acum mă simțeam

1. Sistemul de notare în învățământul universitar italian este de la 60 la 110.

cât se poate de bine cu viața mea ironică și aiurită care, cel puțin, știa cum să-mi fure un zâmbet. Fapt e că, oricum, mizerabilul voia să-și petreacă singur viața lui neserioasă, așa că și-a făcut bagajele și mi-a spus c-o să mă sune curând. Două zile mai târziu am aflat că plecase cu prietenii în Thailanda și i-am scris un mesaj, rugându-mă să-l primească, ceva de tipul: „Sper din suflet că vei face vreuna dintre porcăriile tale, așa încât poliția thailandeză să te țină acolo pentru totdeauna!“ Apoi am adăugat un „hai, sictir“, care în asemenea cazuri se potrivește de minune.

În cele din urmă nu s-a dovedit a fi o mare pierdere; deși, la început, am încercat să mă conving de contrariu, infamul nu mi-a lipsit câtuși de puțin. Am avut doar un moment de criză adevărată în prima seară fără el, petrecută în fața computerului cu un iurt cu cereale. Nu, mint, nu era nici un fel de iurt, acesta era planul pe care mi-l făcusem după-masă, ceea ce îmi spusese mie însămi, și anume că răsturnarea de situație nu-mi va compromite existența, care trebuia, și subliniez „trebuia“, să meargă înainte ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic. Și, printre lucrurile care mergeau înainte, chiar dacă greu de tot, era și dieta mea perenă.

Țin cură de slăbire de la cincisprezece ani, din ziua în care un coleg de școală, cu trăsături de neanderthalian, a făcut o glumă pe seama pernițelor mele de pe fund și apoi a izbucnit în râs împreună cu ceilalți australopiteci care-l înconjurau. Și, pentru că acum am treizeci și cinci de ani, pot afirma cu o oarecare mândrie că bătălia mea personală împotriva pernițelor continuă neobosită de douăzeci și ceva de ani încoace, cu urcușuri și coborâșuri. În perioada conviețuirii cu infamul eram într-un categoric avantaj asupra celulitei, așa că mi-am promis să nu mă las înfrântă de teribilele mele dușmance, pernițele, pentru o banală deziluzie amoroasă. Când am ajuns acasă însă, am descoperit că doar bázâitul frigiderului îmi ține companie, și toate bunele intenții s-au sfârșit într-o clipită; m-am așezat în fața computerului și am dat pe gât o sticlă de

bere, însoțind-o cu un pachet de Fonzies¹, format mare, cum-părat de infam cu numai trei zile înainte (lucru ce m-a făcut să cred că și pachetul de Fonzies făcea parte dintr-un plan subtil al său, ca și cum ar fi vrut să se pregătească pentru reacțiile mele isterice împrăștiind prin casă o serie de sedative naturale). În final, mi-am lins bine degetele și m-am ridicat să cotrobăiesc prin debara, unde l-am găsit pe el, dușmanul meu numărul unu, borcanul cu Nutella de un kilogram, sigilat încă.

— Blestemat să fii, oriunde te-ai afla! am șoptit în încăperea goală și-am vârât lingurița în bunătatea aia fără egal.

Important e că am reușit să nu plâng toată seara, cu toate că, pe neașteptate, cămăruța aia de la etajul patru al unui bloc coșcovit din Cartierele Spaniole mi s-a părut mai mizerabilă decât mizerabilul care tocmai își făcuse bagajele. Și totuși, atunci când văzusem garsoniera prima oară, mi se păruse un hotel de lux. Poate pentru că-mi permitea să mă îndepărtez de prezența apăsătoare a mamei, sau poate că, în subconștientul meu (cu care nici acum nu mă întâlnesc prea des), era ascunsă o parte din mine care dorea să creadă în poveștile romantice. Ce mai, am confundat buda asta de cameră mucegăită cu un cuibușor al iubirii.

Momentul cel mai rău a fost după cină, când mi-am dat seama că trebuia aruncat gunoiul, operațiune dintotdeauna considerată „bărbătească“, cum zicea, glumind, tata. Numai că, în seara aceea, din nefericire sau din fericire, în jurul meu nu se afla nici un bărbat, așa că am apucat cu două degete punga împușită și am coborât pe străduța tăcută într-o seară de luni a unui început de primăvară. Când am ajuns lângă pubele, am aruncat punga și m-am întors pe călcâie. Un scâncet însă m-a oprit și m-a făcut să mă întorc din instinct; nu era nimeni acolo. Am dat să mă îndepărtez când am auzit un al doilea geamăt, care părea să provină chiar dintr-una dintre pubele. M-am apropiat și am întins gâtul. Acolo, înăuntru, într-o cutie din

1. Pufuleți crocanți cu brânză. (N. red.)

care ieșea doar botișorul, se afla un cățeluș care mă privea cu ochii umezi.

„Da’ tu ce naiba faci aici?” a fost prima mea reacție.

Imediat după aceea am inspectat din nou strada, dar nici de data asta n-am zărit picior de om, și, pentru o clipă, m-am gândit să mă prefac că n-am văzut nimic și să plec. Însă a fost doar o clipă, jur, în următoarea am luat cățelușul și l-am dus acasă, bombănindu-i pe ticăloșii care-l abandonaseră.

— Cine-i șoricelul’ ăsta? a întrebat Patrizia, care fuma, sprijinită de ușa blocului.

Patrizia e o fată simpatcă care locuiește într-o încăpere umedă la parter, unde pe vremuri trebuie să fi fost camera portarului. În realitate, numele ei adevărat e Patrizio, pentru că e un bărbat cu nas acvilin și fălci puternice, chiar dacă la un moment dat a hotărât că i se potrivește mai bine să fie femeie, așa că acum umblă îmbrăcată ca o actriță de varieteu, cu părul dat cu lac, *à la Marilyn*, ca să fie mai clar, două linii de tuș pe ochi, mai ceva ca regina Cleopatra, unghiile foarte lungi, fiecare de altă culoare, push-up-ul fix, din care țâțele siliconate îi dau pe-afară, și o minijupă care abia de-i acoperă fesele, astea cu adevărat femeiești. În sfârșit, Patrizia e un *femminiello*, cum se spune prin părțile astea, un travestit care, ca să trăiască, se prostituează, spun surile rele. În realitate, eu n-am văzut-o niciodată cu nimeni, dar n-are importanță.

— Tocmai l-am găsit într-o pubelă, am răspuns.

A făcut ochii mari.

— Ia te uită, ce oameni răi există pe lumea asta! a comentat, apropiindu-se cu obișnuitul ei mers de vampă, și aerul se umplu de un miros dulceag. Din camera aflată în spatele său se auzea o muzică pop în surdină, urmată de o voce plângăreață cântând în dialect. Patrizia e un fan pătimaș al neomelodicilor¹, pe care-i ascultă cu radioul dat la maximum și la orice oră din zi și din noapte.

1. Cântăreți care îmbină muzica tradițională italiană, în special napolitană, cu sonorități moderne.

— Îl vrei? am întrebat.

— Eu? a întrebat speriată, ducându-și mâinile la piept.

— Îhî...

— Da' cum să fac, Lulù, nu pot... am o mie de chestii de făcut!

Nu știi de ce Patrizia îmi spune Lulù. Cu siguranță îi plac diminutivele, de fapt ține să i se spună Patty, cu igrec, cum precizează.

— Bine, am răspuns. Atunci îl duc la mine deocamdată. Și am intrat în ascensor.

— Bravo, Lulù, ai un suflet mare, a zis ea, gesticulând mai mult ca de obicei, și a închis ușa.

Și așa a intrat în viața mea Alleria, într-o seară tristă în care credeam că-mi pierdusem demnitatea de femeie, viața mea obișnuită și bățalia pe care o duceam de douăzeci de ani cu grăsimea.

I-am dat lapte și i-am pregătit culcușul folosind perna infamului (ceea ce mi-a dat o oarecare satisfacție), apoi m-am azvârlit în pat, așa îmbrăcată cum eram. Doar că animaluțul a continuat să scâncească, încercând să se cațere pe picioarele patului. De-abia îl scosesem din gunoi, avea blănița încălțită, ochii urduroși, una peste alta, mă scârbea puțin. Eram nehotărâtă, dar, în cele din urmă, am pronunțat un „fie“ și l-am așezat lângă mine. A început să dea din codiță și și-a ascuns botul la subsuoara mea. A doua zi l-am dus la veterinar și i-am pus numele Alleria, pentru că, la fel ca în cântecul lui Pino, și eu, în seara aia, simțeam o ciudată nevoie să urlu. Și mai ales pentru că s-a întâmplat ca, în timp ce animaluțul îmi lingea cotul, să hotărâsc că nici măcar să am un infam alături și un cuib de iubire coșcovit în care să mă refugiez nu-mi va schimba viața. Nu, veselie va fi cea care îmi va transforma viața, ba, mai mult, ironia, care de atunci mă însoțește în fiecare zi, râde de mine, și chiar și de ea.

De viață, desigur.